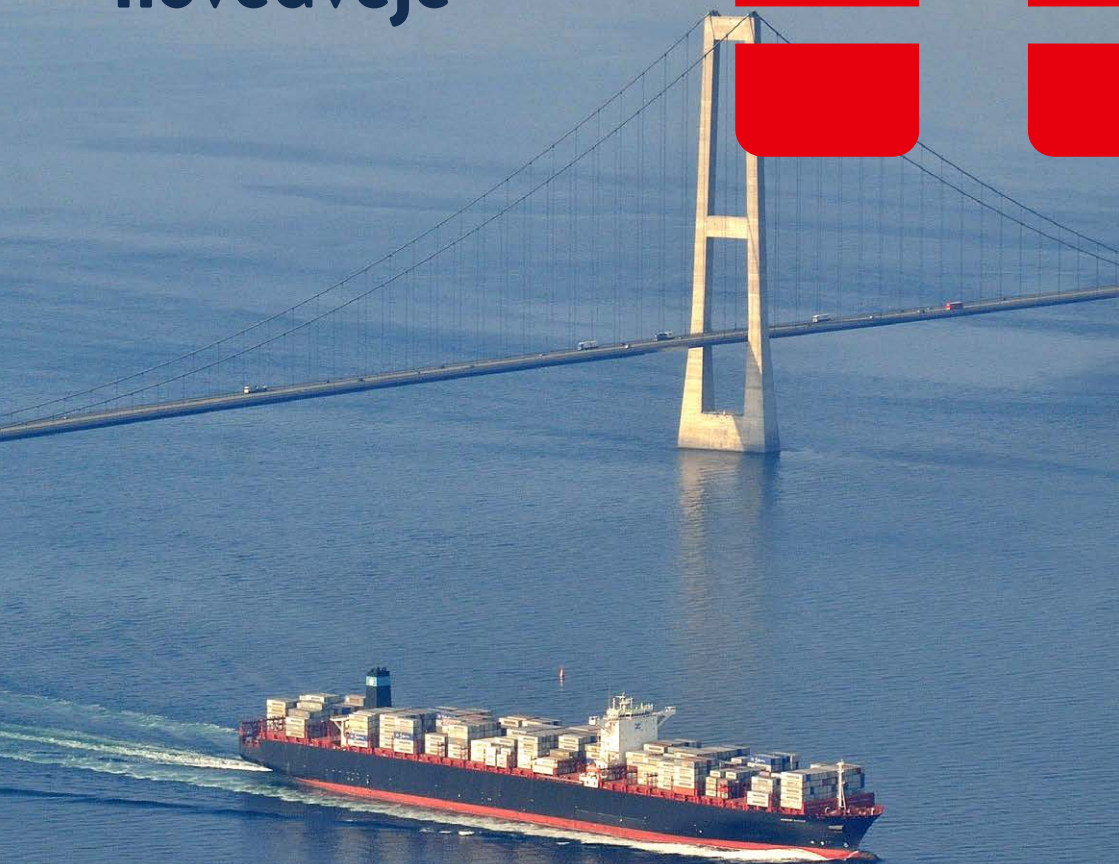

Havets hovedveje

Det er godt sømandsskab at vise hensyn til dem, der har havets hovedveje som deres levevej. Så kan vi alle sejle sikkert.

Kunsten at dele vandene

I de danske farvande er der oprettet trafiksepareringssystemer, dybvandsruter og særlige gennemsejlingsruter. Det er for både at sikre erhvervstrafikken og fritidssejlerne.

Du er svær at se

Fra broen af et stort skib kan det være svært at se en jolle, kajak eller båd. Også på en radar. Du risikerer derfor at bringe dig selv - og andre - i fare, hvis du er i separerings- og rutesystemerne. Risikoen er især høj, når sigtbarheden er lav.

Derfor bør alle fritidsfartøjer holde sig helt væk fra både separerings- og rutesystemerne.

Kryds vinkelret

Hvis du er nødt til at krydse en trafikseparering, skal du følge bestemmelserne i de internationale søvejsreglers regel 10. Du skal sørge for, at det sker på en *styret kurs vinkelret* på ruterne, og du bør kun gøre det, når det kan ske uden gene for erhvervstrafikken.

Vis dine hensigter i god tid. Rigtig god tid

Det kan være svært at vurdere for en styrmand på broen af et stort skib, hvor du er på vej hen, hvis du først drejer af i sidste øjeblik. De store skibe er meget lang tid om at standse eller undvige, så derfor er de allerede i gang med at tage forholdsregler langt før du måske overvejer at gå af vejen. Så det kan blive en nervepirrende oplevelse for besætningen ombord.

Så hold rigtig god afstand - og det er altså flere hundrede meter. Og vis dine hensigter tydeligt i god tid. Rigtig god tid. For så viser du hensyn til erhvervstrafikken og sikrer en smidig sejlads for alle.

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

Trafikruterne er havets hovedveje

Trafiksepareringssystemerne er til for at skabe sikker sejlads i områder med meget trafik. Derfor kaldes systemerne også ”havets hovedveje”.

I trafiksepareringen er trafik adskilt, ligesom med midterstriben på en vej. De oprettes i områder, hvor der er tæt og tung erhvervstrafik, ofte i snævre eller vanskelige farvande.

Herhjemme har vi blandt andet Storebælt, Øresund og Femern Bælt, som iøvrigt også er nogle af verdens mest trafikerede passager.

Du må ikke krydse en motorvej på land

Men du må gerne krydse havets hovedveje til søs. Du skal dog være både opmærksom og forudseende. For de skibe, som sejler i trafiksepareringen, har som regel både større dybgang og højere fart end lystfartøjer. Det giver en begrænset manøvreevne, som gør det svært for dem at gå af vejen.

Så det er godt sømandsskab at holde god afstand til havets hovedveje. Og naturligvis give plads til de store skibe, for de har svært ved at vige for dig.

Følg søvejsreglerne

Som lystsejler har du ansvar for at sætte dig ind i søvejsreglerne

Søvejsreglerne gælder for alle skibe og både - det vil sige også for små joller, kajaker, robåde og surfboards.

Reglerne for sejlads i trafiksepareringssystemer skal selvfølgelig overholdes, uanset om der er andre skibe i nærheden eller ej. Du skal altså stadig krydse med en styret kurs så vinkelret som muligt på ruterne, selvom du ikke kan se et erhvervsskib i ruten.

Du skal også være opmærksom på, at du ikke kan bruge vigereglen “motor viger for sejl” ved trafikruter. Regel 10 i Bekendtgørelsen om søvejsregler siger nemlig at: *“Et skib under 20 m i længde eller et sejlskib må ikke vanskeliggøre sikker passage for et maskindrevet skib, der følger en trafikrute.”*

Så helt generelt bør du **altid** give plads til erhvervstrafikken.

Overtrædelse af regel 10 eller andre søvejsregler kan straffes med bøde.

Du kan se “Bekendtgørelse om søvejsregler” ved at scanne denne QR-kode med din telefon:

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

Planlæg din tur

Vær opmærksom på særlige lokale forhold

Store anlægsarbejder, for eksempel ved broer, tunneler eller kabellægning, kan medføre særlige lokale restriktioner. Det kan være midlertidige spærringer eller forbud mod ophold tæt på arbejdsområder.

Derfor bør du altid holde dig orienteret. Det kan du gøre forskellige steder:

Efterretninger for Søfarende (EfS)

Længerevarende forhold eller rettelser til søkort udsendes som Efterretninger for Søfarende. Du kan finde aktuelle EfS på Søfartsstyrelsens hjemmeside, eller ved at scanne QR-koden med din telefon:

Navigationsadvarsler (Navigational warnings)

Pludseligt opståede forhold, der er til væsentlig gene eller fare for skibsfarten, bringes som Navigationsadvarsler. Find dem på Søfartsstyrelsens hjemmeside, eller scan QR-koden ovenfor.

Søkort skal være opdaterede

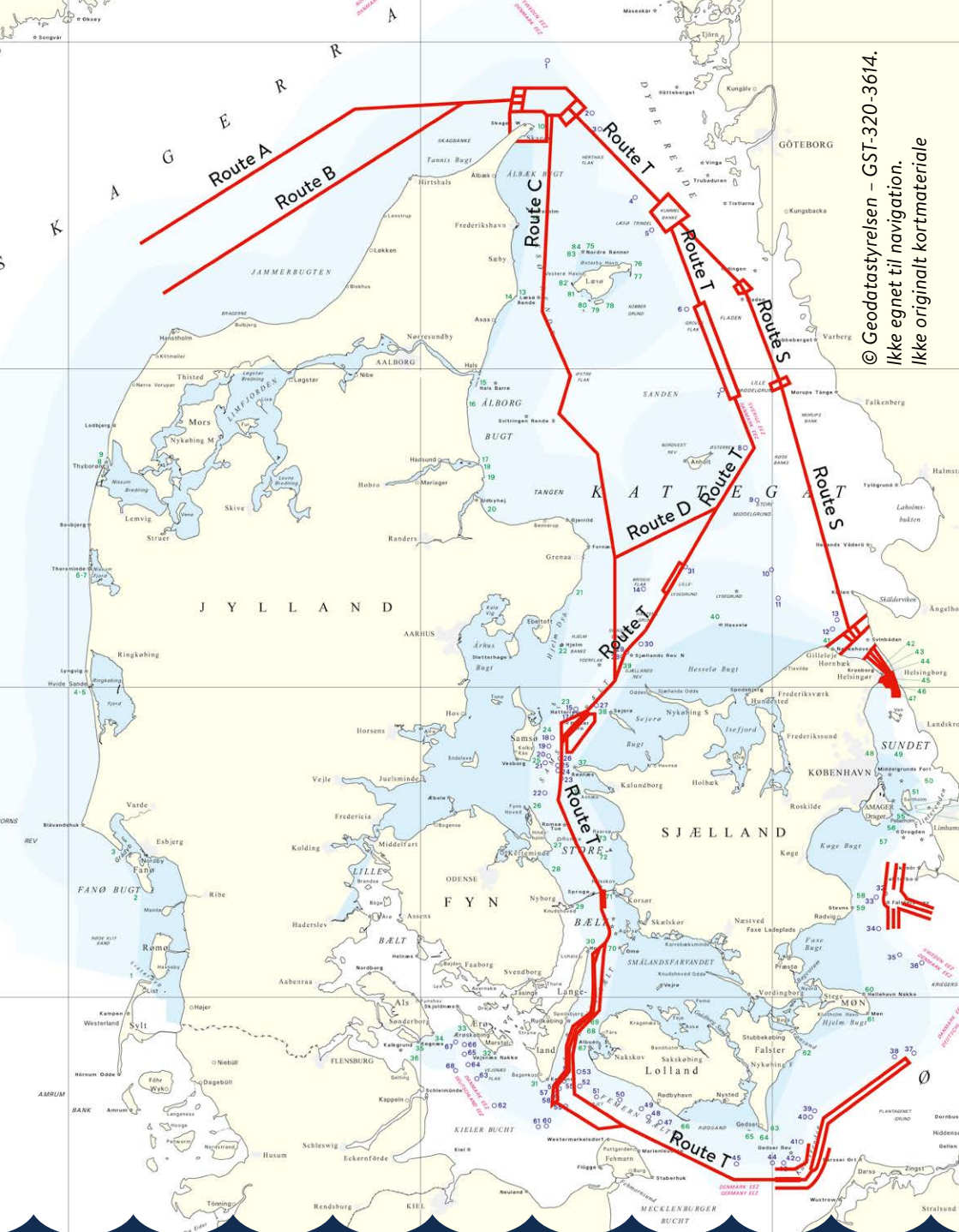
Sørg altid for, at dine søkort er opdaterede, inden du sejler ud. Både de elektroniske og papirkort.

VHF-radio

Lyt med på kanal 16, så du hører, hvis der bliver kaldt ud med vigtig information.

Onboard-appen

Du kan også se Efterretninger for Søfarende og Navigationsadvarsler direkte i den gratis app "Onboard".

© Geodatastyrelsen - GST-320-3614.
Ikke egnet til navigation.
Ikke originalt kortmateriale

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

Ruter i Danmark

Der findes forskellige zoner, systemer og ruter:

Dybvandsruter (DW-ruter)

Forbeholdt skibe med stor dybgang, som kun kan sejle sikkert i disse ruter og derfor betragtes som hæmmede af deres dybgang.

Gennemsejlingsruter (trafikerter markeret med bogstaver)

Her kan være meget tung trafik, så vær særligt opmærksom og vis hensyn.

Trafiksepareringssystemer (TSS)

Her er skibstrafikken opdelt i ensrettede baner for at mindske kollisionsrisiko. Ofte markeret med side- og midtfarvandsafmærkning.

Trafikskillezoner

Zoner der hjælper til at skille trafikken i områder med særligt mange skibe.

Kysttrafikzoner

I trafiksepareringssystemerne Sundet Nord, Falsterbo Rev, Bornholms Gat og syd for Gedser er der etableret kysttrafikzoner, som normalt ikke må bruges til gennemgående trafik. Denne regel gælder kun erhvervssejlere.

Fritidssejlere bør netop sejle i kysttrafikzonerne, så erhvervs- og fritidstrafikken holder sikker afstand til hinanden.

Ingen fiskeri eller dykning i ruterne

Fritidsfiskere må ikke fiske, og sportsdykkere må ikke dykke i dybvandsruterne, gennemsejlingsruterne og trafiksepareringerne.

Søsikkerhed - hele døgnet

Vessel Traffic Service systemer er sat i verden for at forbedre sikkerheden til søs. Deres opgave er at bidrage til skibstrafikens sejladsikkerhed, effektivitet og beskyttelse af miljøet samt forhindre tab af menneskeliv til søs. Der findes VTS-systemer over hele verden.

Søværnskommandoen under Forsvaret er dansk VTS-myndighed, og driver VTS Storebælt, Øresund og Femern Bælt.

I Danmark har VTS Storebælt også til opgave at alarmere vej- og togtrafikken, hvis et skib er i fare for at kollider med en af broerne. Alle VTS-centre er bemandede døgnet rundt - året rundt.

De tre VTS-centre ligger i Korsør, Malmø og Travemünde. Ved Øresund løses opgaven i samarbejde med svenske myndigheder, og ved Femern Bælt i samarbejde med tyske myndigheder.

En operatør hos VTS Storebælt holder øje med den aktuelle skibstrafik, klar til at assistere skibene, så de kan passere sikkert.

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

VTS ansvarsområder

I nogle områder er der meldepligt for større skibe - men lystsejlere i små fartøjer har ikke meldepligt.

Du behøver derfor kun lytte på VHF kanal 16, når du sejler i et VTS-område.

VTS bruger skibenes AIS-info, så de lettere kan komme i kontakt med både erhvervs- og fritidssejlere. AIS giver også erhvervstrafikken mulighed for at se dig som lystfartøj, når du er svær at se på radar.

VTS har også særlige kanaler, som bruges til at informere trafikken i området.

Storebælt

Ansvarsområdet ved Storebælt, BELTREP, er delt i to sektorer.

Sektor 1 (nord): Sjællands Odde til Romsø, med VHF-arbejdskanal 74.

Sektor 2 (syd): Romsø til nordspidsen af Langeland og Thurø, med VHF-arbejdskanal 11.

Øresund

Ansvarsområdet ved Øresund, SOUNDREP, er også delt i to sektorer.

Sektor 1 (nord): Kullen-Gilleleje til syd for Ven, med arbejdskanal 73.

Sektor 2 (syd): Syd for Ven til sydøst for Falsterbo Fyr med arbejdskanal 71.

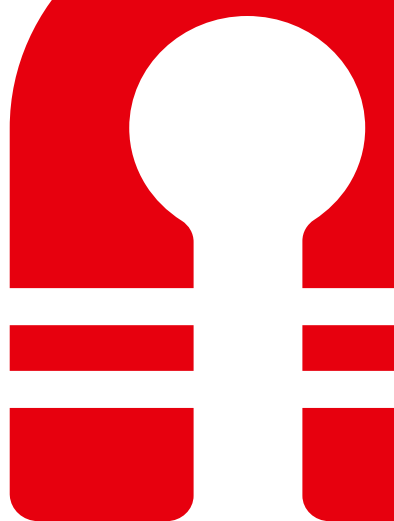
Femern Bælt

VTS Femern Bælt er midlertidig, mens tunnelforbindelsen mellem Danmark og Tyskland bygges. I Femern Bælt er der forbudsområder, hvor fritidssejlere ikke må være. De er markeret med gule specialafmærkninger.

VTS Femern Bælt kalder ud med information til skibstrafikken i området hver time, minuttal 15, på arbejdskanal 68.

Trafikseparerings-systemer

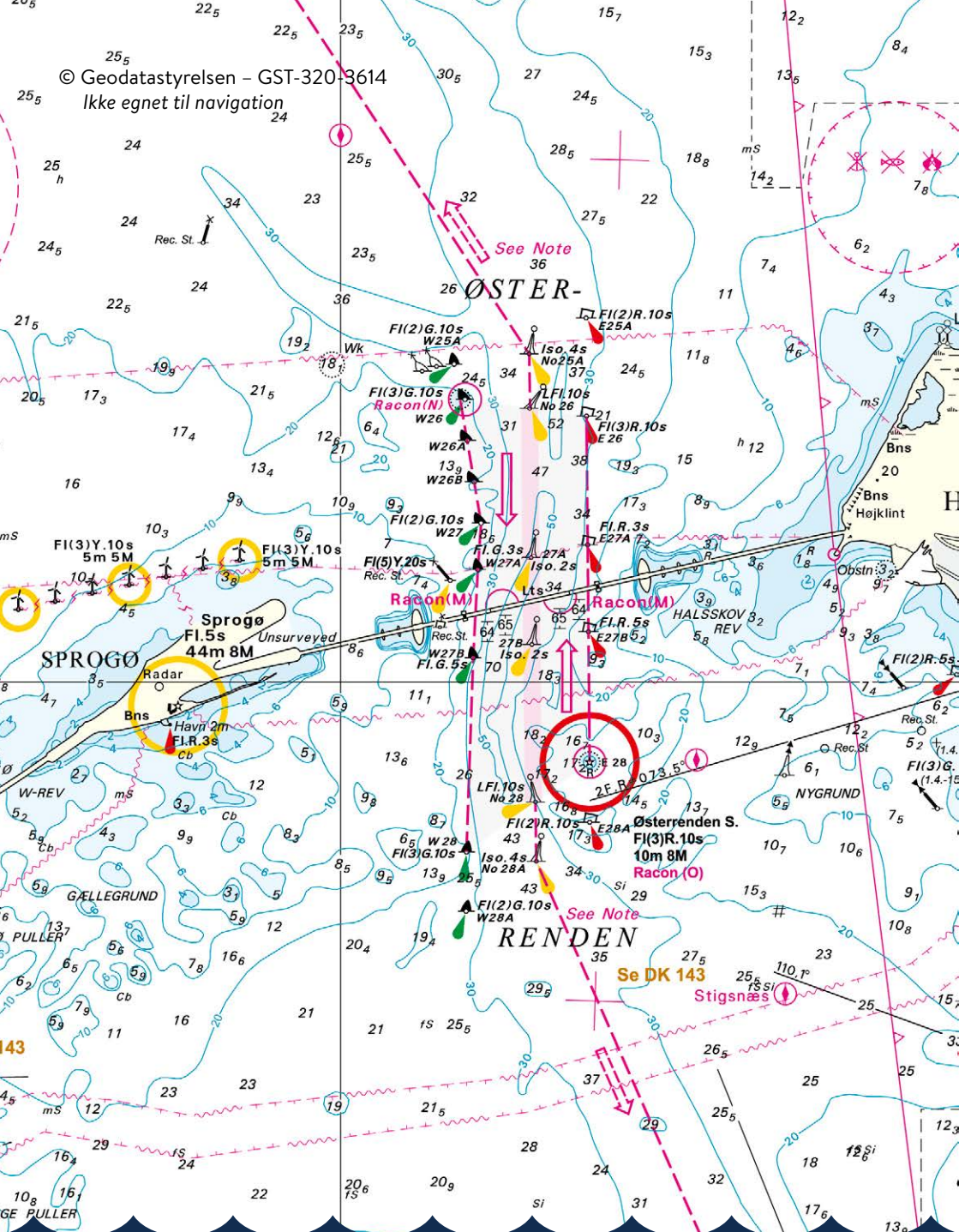

Hvordan skal du sejle i et trafiksepareringssystem?

De generelle regler for et trafiksepareringssystem minder om de almindelige færdselsregler, når du kører på en vej med fuldt optrukket midterlinje, så:

- ▶ Skibe der følger trafikruten skal sejle i den rigtige retning.
- ▶ Sejlads over skillelinjer og i skillezoner skal undgås, medmindre man er nødt til at krydse systemet.
- ▶ Er man nødt til at krydse systemet, skal den styrede kurs være vinkelret på systemet. Et sejlskib, der er udstyret med motor, bør bruge motoren for at komme hurtigt over.
- ▶ Er der en kysttrafikzone ved siden af systemet, bør sejlskibe og motor-drevne skibe under 20 meter bruge den.
- ▶ Motorbåde under 20 meter og sejlskibe må ikke vanskeliggøre sikker passage for et skib, der følger en trafikrute.
- ▶ Sejler du i nærheden af et trafiksepareringssystem, skal du holde god afstand. Derudover skal du være særlig forsigtig, når du sejler der, hvor systemet ophører.
- ▶ Et skib, der bruger et trafiksepareringssystem, skal sejle og må ikke ligge stille og lade sig drive med strømmen.

© Geodatastyrelsen – GST-320-3614
Ikke egnet til navigation

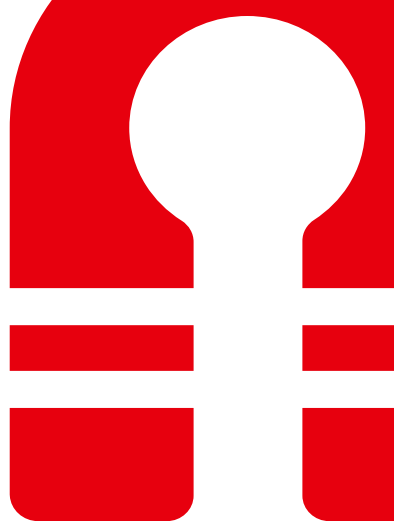

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

Hvordan skal du sejle i Storebælt?

Hvert år rapporterer knap 30.000 erhvervsskibe passage i BELTREP, hvilket svarer til at der sejler ca. 80 skibe i døgnet gennem rute T i Storebælt. Derfor skal du være særlig opmærksom på trafikken, især ved trafiksepareringssystemet, der går gennem Østbroens to høje brotårne.

Specielt for Østbroen

Når du sejler under Østbroen, bør du ikke krydse trafiksepareringssystemet, men passere i god afstand. Skibe på eller under 20 meter samt sejlskibe skal, så vidt muligt, bruge de østlige og vestlige gennemsejlingsfag mellem pylon og ankerblok, eller alternativt et af de andre brofag hvis dybgang og mastehøjde tillader det. Fiskeri er forbudt i trafiksepareringen mellem Korsør og Sprogø.

Specielt for Vestbroen

I gennemsejlingløbet under Vestbroen er sejladss kun tilladt for skibe **under** 1000 tons dødvægt, samt skibe med en højde over vandoverfladen **på eller under** 18 meter. Så med et lystfartøj kan du godt passere her.

Ankring og fiskeri er forbudt i de afmærkede anduvningsløb samt over en strækning på 500 meter i sejlløbenes forlængelse på den anden side af broen.

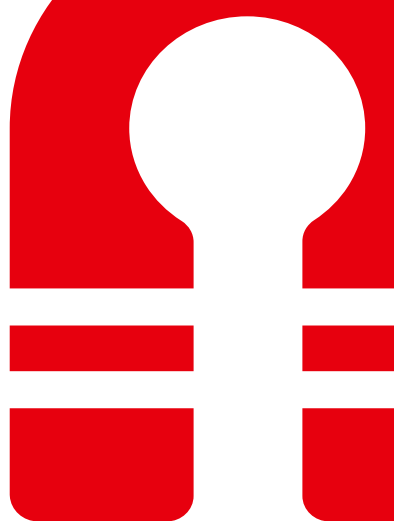
Generelt

Det er forbudt at fortøjre til eller ankre op under broerne, samt dykke eller opholde sig unødigt i gennemsejlingsløbene under begge broer, uden tilladelse fra VTS Storebælt.

Ikke egnet til navigation

Sejler du øst for Samsø?

På dit søkort kan du se et lyserødt, skraveret område øst for Samsø. Det markerer en trafikskillezone.

Et særlig svært område

Området ved Hatter Barn er særligt vanskeligt at navigere i for store skibe, både dem der følger DW-ruten, og dem der følger trafikseparationen. Det er fordi ruten slår et knæk, og der samtidig er lavt vand ind mod kysten. Så de store skibe har et meget begrænset område at manøvrere på.

Trafikskillezonen er oprettet for at skabe afstand mellem trafikken der skal sejle i trafiksepareringssystemet og trafikken (typisk lystsejlad) uden for ruten. Det er meningen, at der skal være så lidt trafik som muligt i selve trafikskillezonen.

Hvad betyder det for din sejlad?

I dette område gælder regel 10 i Bekendtgørelsen om søvejsregler. Den siger at et skib under 20 m. i længde eller et sejlskib *ikke* må vanskeligøre sikker passage for et maskindrevet skib, der følger en trafikrute.

Det vil altså sige, at du som lystsejler bør holde dig **helt ude** af trafikskillezonen i det lyserøde område.

SØFARTS-
STYRELSEN

SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD

Hvordan deler vi vandene?

Kom med på arbejde til søs

Det er ikke uden udfordringer, når fritid og erhverv deler vandene. Så når vi som fritidsbrugere tager ansvar og udviser godt sømandsskab, kan alle komme sikkert frem. Det har vi lavet en række videoer om.

Scan QR-koderne med kameraet i din telefon og se mere:

Fritidssejlads ved færgeruter

Claus har været færgekaptajn på Øresundslinjen i 35 år. Derfor ved han en hel del om, hvilke udfordringer det kan give, når både store og små skibe skal dele vandet.

Få tips fra Claus til at sejle sikkert omkring færger i videoen.

Sejlads ved storskibsruter set med lodsens øjne

Hvordan er det at være på broen af et stort skib, når der skal navigeres i områder med meget trafik, hvilke farlige situationer kan opstå – og hvordan kan man undgå dem?

Det har Gustav erfaring med fra sit arbejde som lods.

Fritidssejlads ved arbejdsområder

Hvordan sejler du sikkert omkring arbejdsområder, og hvor må du - og må du ikke - være som lystsejler?

Det fortæller Niels, der er kaptajn ved Lynetteholms arbejdsområde, mere om i denne video.

**SØSPORTENS
SIKKERHEDSRÅD**

*Havets hovedveje er udgivet af Søsportens Sikkerhedsråd i marts 2026.
Du kan læse mere på www.soesport.dk*

Foto: colourbox.dk / Knud Erik Christensen